

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Wola Uhruska na lata 2017-2023

**SPOTKANIE INFORMACYJNE I KONSULTACYJNE
W SPRAWIE WYZNACZENIA
OBSZARÓW ZDEGRADOWANYCH
I OBSZARÓW REWITALIZACJI GMINY WOLA
UHRUSKA**

Michał Rządkowski
Lubelska Akademia Rozwoju

- ❑ **Czym jest rewitalizacja?**
- ❑ **Definicje rewitalizacji?**
- ❑ **Co to jest program rewitalizacji?**
- ❑ **Po co nam Program Rewitalizacji?**

Program rewitalizacji - to inicjowany przez samorząd gminy i uchwalony przez radę gminy, wieloletni program działań w sferze **społecznej** oraz gospodarczej lub przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej lub środowiskowej, zmierzający do wyprowadzenia obszarów rewitalizacji ze stanu kryzysowego oraz **stworzenia warunków do ich zrównoważonego rozwoju**, stanowiący narzędzie planowania, koordynowania i integrowania różnorodnych aktywności w ramach rewitalizacji.

„Rewitalizacja stanowi proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie gminnego programu rewitalizacji.”

Ustawa z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji w art. 2 ust 1

Wytyczne Ministra Rozwoju w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020 (zwane dalej Wytycznymi) stanowią, że:

”Rewitalizacja – to kompleksowy proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych poprzez działania całościowe (powiązane wzajemnie przedsięwzięcia obejmujące kwestie społeczne oraz gospodarcze lub przestrzenno-funkcjonalne lub techniczne lub środowiskowe), integrujące interwencję na rzecz społeczności lokalnej, przestrzeni i lokalnej gospodarki, skoncentrowane terytorialnie i prowadzone w sposób zaplanowany oraz zintegrowany poprzez programy rewitalizacji.

Rewitalizacja zakłada optymalne wykorzystanie specyficznych uwarunkowań danego obszaru oraz wzmacnianie jego lokalnych potencjałów (w tym także kulturowych) i **jest procesem wieloletnim, prowadzonym przez interesariuszy (m.in. organy władzy publicznej, przedsiębiorców, organizacje pozarządowe, właścicieli nieruchomości, etc.) tego procesu, w tym przede wszystkim we współpracy z lokalną społecznością. Działania służące wspieraniu procesów rewitalizacji prowadzone są w sposób spójny: wewnątrz (poszczególne działania pomiędzy sobą) oraz zewnątrz (z lokalnymi politykami sektorowymi, np. transportową, energetyczną, celami i kierunkami wynikającymi z dokumentów strategicznych i planistycznych)."**

- ❑ **Co to jest obszar zdegradowany?**
- ❑ **Co to jest obszar rewitalizacji?**

Co to jest obszar zdegradowany?

Obszar zdegradowany to teren znajdujący w stanie kryzysowym z powodu koncentracji **negatywnych zjawisk społecznych**, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym.

Co to jest obszar zdegradowany?

Ponadto występuje na nim **jedno z wymienionych poniżej zjawisk:**

Gospodarczych

(niski stopień przedsiębiorczości).

Środowiskowych

(przekroczenie standardów jakości środowiska).

Przestrzenno- funkcjonalnych

(niewystarczające wyposażenie lub zły stan infrastruktury technicznej i społecznej, niska jakość terenów publicznych).

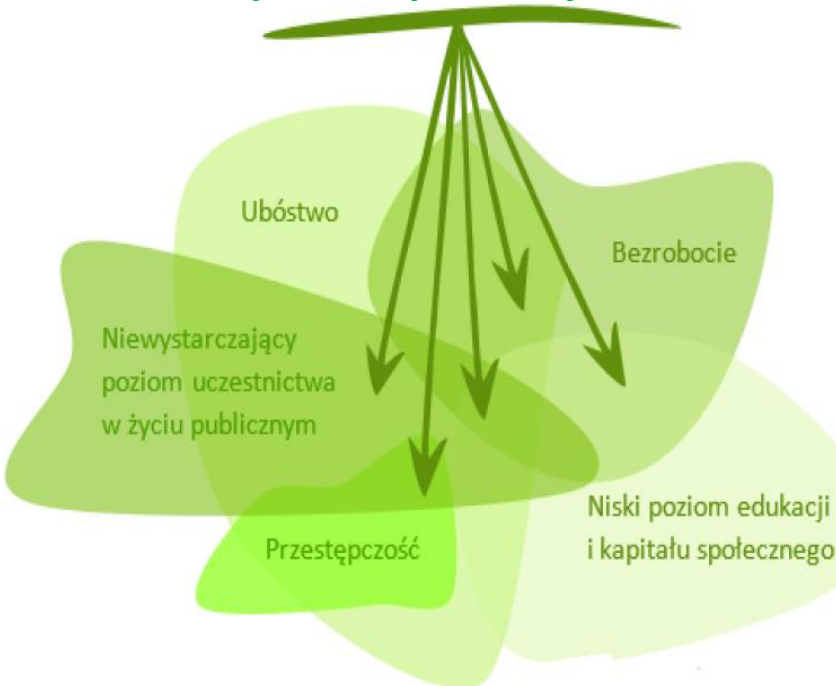
Technicznych

(zły stan techniczny budynków).

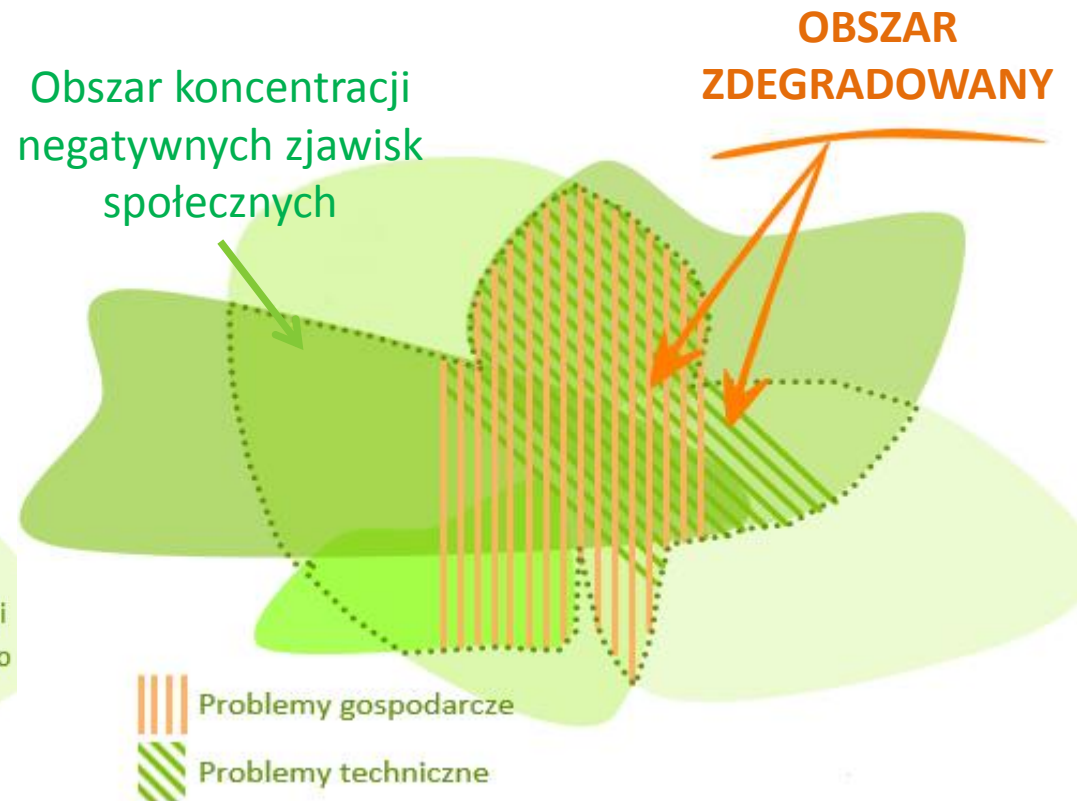
Co to jest obszar rewitalizacji?

Obejmuje **całość lub część obszaru zdegradowanego**, gdzie występuje największa **koncentracja negatywnych zjawisk** i gdzie zamierza prowadzić się działania rewitalizacyjne wynikające z Lokalnego Programu Rewitalizacji.

Koncentracja negatywnych zjawisk społecznych

Obszar koncentracji negatywnych zjawisk społecznych

Obszar rewitalizacji - może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic, lecz **nie może obejmować terenów większych niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkałych przez więcej niż 30% mieszkańców gminy**. W skład obszaru rewitalizacji mogą wejść obszary występowania problemów przestrzennych, takich jak tereny poprzemysłowe (w tym portowe i wydobywcze), powojenne lub pokolejowe, wyłącznie w przypadku, gdy przewidziane dla nich działania są ściśle powiązane z celami rewitalizacji dla danego obszaru rewitalizacji.

DIAGNOZA GMINY Wola Uhruska:

- Obszar zdegradowany Gminy Wola Uhruska.**
- Obszar rewitalizacji Gminy Wola Uhruska.**

Co to jest projekt rewitalizacyjny?

Kto może zgłosić swój projekt i otrzymać dofinansowanie?

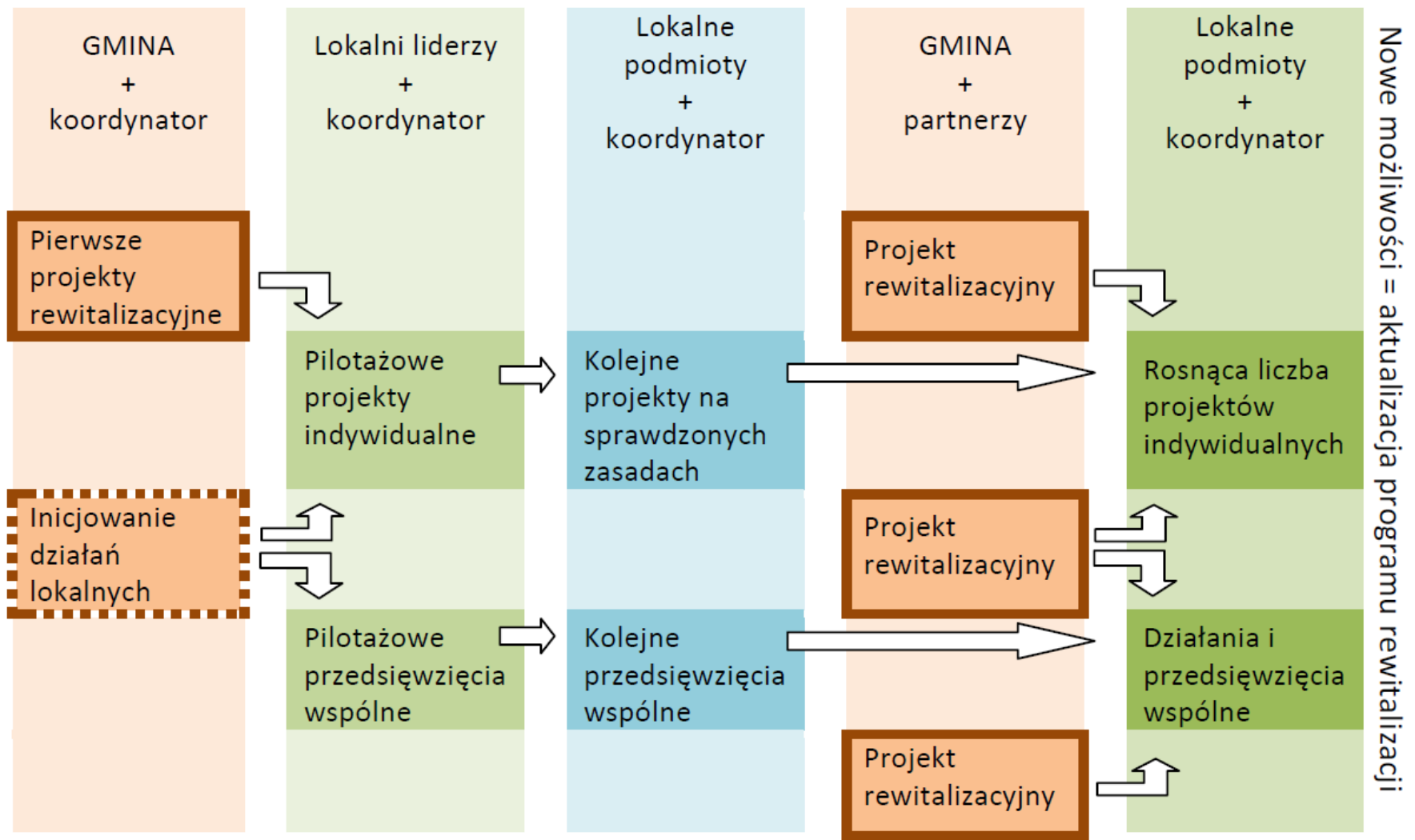
Projekt rewitalizacyjny to projekt wynikający z programu rewitalizacji, tj. zaplanowany w programie rewitalizacji i ukierunkowany na osiągnięcie jego celów lub logicznie powiązany z treścią i celami programu, zgłoszony do objęcia albo objęty współfinansowaniem UE jednego z funduszy strukturalnych albo Funduszu Spójności w ramach programu operacyjnego.

Przedsięwzięcie rewitalizacyjne jest projekt lub grupa projektów i innych działań, w szczególności o charakterze społecznym, ekonomicznym, urbanistycznym, budowlanym, środowiskowym, konserwatorskim, edukacyjnym, naukowym, zdrowotnym lub kulturalnym, zawartych lub wynikających z programu rewitalizacji oraz logicznie powiązanych z treścią i celami programu rewitalizacji.

Program rewitalizacji ujmuje działania w sposób kompleksowy (z uwzględnieniem projektów rewitalizacyjnych współfinansowanych ze środków EFRR, EFS, FS oraz innych publicznych lub prywatnych) łącząc aspekty społeczne oraz ekonomiczne, przestrzenne, techniczne, środowiskowe lub kulturowe związane zarówno z danym obszarem, jak i jego otoczeniem, stosownie do lokalnych uwarunkowań. **Należy wyeliminować możliwość realizacji wybiórczych inwestycji, nastawionych jedynie na szybki efekt poprawy estetyki przestrzeni, skupionych tylko na działaniach remontowych czy modernizacyjnych.** Tym samym, istotne jest, by nie powstawały „pseudoprogramy” rewitalizacji, które nie służą rozwiązaniu problemów społecznych i strukturalnych w obszarze zdegradowanym, w jego otoczeniu i w całej gminie.

Co do zasady **projekty rewitalizacyjne realizowane są na obszarach rewitalizacji.** **W wyjątkowych wypadkach dopuszcza się realizację projektów rewitalizacyjnych zlokalizowanych poza tym obszarem,** jeśli służą one realizacji celów zawartych w programie rewitalizacji. Dotyczy to zwłaszcza inicjatyw służących np. aktywizacji zawodowej mieszkańców rewitalizowanego obszaru, gdy nie ma wystarczających możliwości w jego granicach. **Takie przypadki wymagają szerszego uzasadnienia oraz wskazania powiązań i efektywności oddziaływania takiego projektu.**

KOMPLEMENTARNOŚĆ PROJEKTÓW REWITALIZACYJNYCH

RPO WL 2014-2020 zawiera dwa działania przeznaczone wyłącznie dla projektów rewitalizacyjnych kluczowych dla realizacji programu rewitalizacji: **działanie 13.3 *Rewitalizacja obszarów miejskich i działanie 13.4 *Rewitalizacja obszarów wiejskich.**** ***Wsparcie dla projektów rewitalizacyjnych w ramach Priorytetu Inwestycyjnego 9b i działań 13.3 i 13.4 jest uwarunkowane zarejestrowaniem programu rewitalizacji przez IZ RPO .***

Ponadto, w ramach różnych działań RPO WL możliwa jest realizacja innych projektów rewitalizacyjnych odpowiadających opisom tych działań. Z chwilą zarejestrowania programu rewitalizacji, wnioskodawcy aplikujący o wsparcie dla takich projektów lub przedsięwzięć rewitalizacyjnych uzyskują przy ocenie wniosku punkty preferencyjne, stosownie do zasad określonych w warunkach konkursu o wsparcie.

W ramach RPO WL 2014-2020 przewidziano także preferencje dla inwestycji niezbędnych dla kompleksowej rewitalizacji danego obszaru realizowanych w ramach następujących Działań:

- Działanie 3.1 *Tereny inwestycyjne*
- Działanie 5.2 *Efektywność energetyczna sektora publicznego*
- Działanie 5.3 *Efektywność energetyczna sektora mieszkaniowego*
- Działanie 5.5 *Promocja niskoemisyjności*
- Działanie 7.1 *Dziedzictwo kulturowe i naturalne*
- Działanie 9.1 *Aktywizacja zawodowa*
- Działanie 9.3 *Rozwój przedsiębiorczości*
- Działanie 11.1 *Aktywne włączenie***
- Działanie 11.2 *Usługi społeczne i zdrowotne***
- Działanie 12.2 *Kształcenie ogólne*
- Działanie 13.2 *Infrastruktura usług społecznych.*

Oś priorytetowa	Działanie/ poddziałanie	Fundusz	Indykatyw na alokacja UE (EUR)	Metoda preferencji
3. Konkurencyjność przedsiębiorstw	3.1 Tereny inwestycyjne	EFRR	34 000 000	Kryteria wyboru projektów
5. Efektywność energetyczna i gospodarka niskoemisyjna	5.2 Efektywność energetyczna sektora publicznego	EFRR	28 712 116	Kryteria wyboru projektów
5. Efektywność energetyczna i gospodarka niskoemisyjna	5.3 Efektywność energetyczna sektora mieszkaniowego	EFRR	3 816 713	Kryteria wyboru projektów
5. Efektywność energetyczna i gospodarka niskoemisyjna	5.5 Promocja niskoemisyjności	EFRR	1 377 024	Kryteria wyboru projektów
7. Ochrona dziedzictwa kulturowego i naturalnego	7.1 Dziedzictwo kulturowe i naturalne	EFRR	6 503 554	Kryteria wyboru projektów
9. Rynek pracy	9.1 Aktywizacja zawodowa	EFS	1 165 488	Kryteria wyboru projektów
9. Rynek pracy	9.3 Rozwój przedsiębiorczości	EFS	2 797 170	Kryteria wyboru projektów

Oś priorytetowa	Działanie/ poddziałanie	Fundusz	Indykatyw na alokacja UE (EUR)	Metoda preferencji
11. Włączenie społeczne	11.1 Aktywne włączenie	EFS	5 606 772	Kryteria wyboru projektów, wyodrębniona alokacja
11. Włączenie społeczne	11.2 Usługi społeczne i zdrowotne	EFS	2 486 374	Kryteria wyboru projektów
12. Edukacja, kwalifikacje i kompetencje	12.2 Kształcenie ogólne	EFS	1 498 972	Kryteria wyboru projektów
13. Infrastruktura społeczna	13.1 Infrastruktura ochrony zdrowia	EFRR	30 778 500	Kryteria wyboru projektów
13. Infrastruktura społeczna	13 Infrastruktura społeczna	EFRR	29 571 500	Kryteria wyboru projektów
13. Infrastruktura społeczna	13.3 Rewitalizacja obszarów miejskich	EFRR	59 811 403	Działanie dedykowane rewitalizacji
13. Infrastruktura społeczna	13.4 Rewitalizacja obszarów wiejskich	EFRR	41 230 484	Działanie dedykowane rewitalizacji

- 1. Przebudowa, remont lub modernizacja zdegradowanych budynków**, w tym m.in. budynków przemysłowych, powojkowych **w celu przywrócenia lub nadania im nowych funkcji użytkowych, np. społecznych, gospodarczych, turystycznych lub kulturalnych** wraz z zagospodarowaniem terenu funkcjonalnie związanego z obiektem.
- 2. Kompleksowe projekty obejmujące rekultywację / remediację zdegradowanych obszarów** wraz z przebudową oraz adaptacją obiektów zdegradowanych.
- 3. Roboty restauratorskie i konserwatorskie budynków znajdujących się w rejestrze zabytków**, budynków położonych w strefie ochrony konserwatorskiej oraz budynków o wartości architektonicznej i znaczeniu historycznym nie będących w rejestrze zabytków i ich wyposażenia niezbędnego dla wprowadzenia funkcji.
- 4. Uporządkowanie i zagospodarowanie zdegradowanych przestrzeni publicznych (przebudowa, remont lub modernizacja)** w celu przywrócenia lub nadania im nowych funkcji użytkowych.
- 5. Zakup wyposażenia - wyłącznie jako element projektów dotyczących adaptacji budynków** na cele np. gospodarcze, społeczne, turystyczne lub kulturalne i bezpośrednio związanego z funkcją, jaką będzie pełnić będzie budynek po realizacji projektu.

6. Roboty budowlane i modernizacyjne infrastruktury technicznej (wodno-kanalizacyjna, energetyczna oraz infrastruktura z zakresu gospodarki odpadami). Przedmiotowe prace dopuszczalne są wyłącznie jako element zapewniający spójność kompleksowych projektów rewitalizacyjnych będący uzupełnieniem szerszego projektu oraz w przypadku, kiedy są niezbędne do realizacji celów projektu.

7. Roboty budowlane i modernizacyjne dróg lokalnych (gminnych i powiatowych). Przedmiotowe prace dopuszczalne są **wyłącznie jako element zapewniający spójność** kompleksowych projektów rewitalizacyjnych będący uzupełnieniem szerszego projektu oraz w przypadku, kiedy są niezbędne do realizacji celów projektu.

8. Tworzenie stref bezpieczeństwa i zapobieganie przestępczości w zagrożonych patologiami społecznymi obszarach m.in.: budowa lub przebudowa oświetlenia, zakup i instalacja systemów monitoringu, wyposażenie centrum monitoringu oraz koszty robót budowlanych mających na celu przystosowanie pomieszczeń do pełnienia funkcji centrum monitoringu, itp. wyłącznie jako element zapewniający spójność kompleksowych projektów.

9. Rozwój terenów zielonych jako element zapewniający spójność kompleksowych projektów.

10. Przebudowa, remont lub modernizacja budynków w celu adaptacji na działalność przedsiębiorstw, w tym przedsiębiorstw społecznych wraz z zakupem wyposażenia niezbędnego do prowadzenia niniejszej działalności, z wyłączeniem prac dot. wsparcia działalności administracyjno-biurowej.

- Jednostki samorządu terytorialnego oraz ich związki, porozumienia i stowarzyszenia.
- Samorządowe jednostki organizacyjne sektora finansów publicznych posiadające osobowość prawną.
- Służby ratownicze i bezpieczeństwa publicznego.
- Przedsiębiorstwa społeczne, zgodnie definicją Krajowego Programu Rozwoju Ekonomii Społecznej.
- Podmioty działające w oparciu o partnerstwo publiczno- prywatne.
- Spółki prawa handlowego, w których większość udziałów lub akcji posiadają jednostki samorządu terytorialnego lub ich związki.
- Organizacje pozarządowe.
- Jednostki zaliczane do sektora finansów publicznych posiadające osobowość prawną nie wymienione wyżej.
- MŚP (przedsiębiorstwa muszą prowadzić działalność na terenie województwa lubelskiego).
- Podmioty wdrażające instrument finansowy, które spełniają kryteria wymienione w rozporządzeniu delegowanym nr 480/2014.

- Projekty nieobjęte pomocą publiczną: 85%**
- Projekty objęte pomocą publiczną: zgodnie z programami pomocy publicznej.
- Projekty generujące dochód: zgodnie z luką w finansowaniu
- Minimalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu: brak ograniczeń kwotowych.
- Maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektów z zakresu kultury: 2 mln euro

1. **Warunkiem uzyskania wsparcia będzie ujęcie projektu w LPR/GPR i jego realizacja na obszarze zdegradowanym, prawidłowo zidentyfikowanym na podstawie wybranego zestawu wskaźników odnoszących się do sytuacji społeczno-gospodarczej danej jednostki terytorialnej (w szczególności uwzględnione powinny być wskaźniki dotyczące ubóstwa, wykluczenia społecznego, stanu zdrowia i poziomu edukacji, np. lokalny wskaźnik rozwoju społecznego (Local Human Development Index).**
2. **Niezbędnym warunkiem realizacji działań inwestycyjnych w ramach Działania 13 będzie ich podporządkowanie i ukierunkowanie na rozwiązywanie zdiagnozowanych problemów społecznych – działania te powinny służyć głównie spełnieniu założeń Osi Priorytetowej 11 i koncentrować się m.in. na przeciwdziałaniu koncentracji ubóstwa, eliminacji czynników prowadzących do wykluczenia społecznego.**
3. **Wszystkie wspierane przedsięwzięcia muszą uwzględniać konieczność dostosowania infrastruktury i wyposażenia do potrzeb osób niepełnosprawnych.**
4. **Działania mające na celu poprawę dostępności do usług społecznych muszą wykazywać zgodność z założeniami europejskich zasad odejścia od form opieki instytucjonalnej na rzecz opieki środowiskowej (nie wykluczając stacjonarnych form opieki) oraz z kierunkami wskazanymi w Programie Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu 2020.**

5. **Projekty z zakresu kultury** muszą wynikać z LPR/GPR i powinny **koncentrować się na marginalizowanych społecznościach**. Muszą to być projekty o mniejszej skali, których wysokość kosztów kwalifikowalnych **nie będzie przekraczać 2 mln euro**.
6. **Wydatki na konserwację/restaurację wyposażenia** budynków znajdujących się w rejestrze zabytków, budynków położonych w strefie ochrony konserwatorskiej oraz budynków o wartości architektonicznej i znaczeniu historycznym nie będących w rejestrze zabytków **kwalifikowalne będą wyłącznie w przypadku**, gdy prace te będą **niezbędne**, by nadać bądź przywrócić funkcje użytkowe, a wyposażenie musi być **bezpośrednio związane z funkcją, jaką będzie pełnić będzie budynek po realizacji projektu**
7. **Prace w zakresie wyposażenia centrum monitoringu** oraz w zakresie **przystosowania pomieszczeń** do pełnienia funkcji centrum monitoringu kwalifikowalne będą wyłącznie w przypadku, **gdy w ramach projektu przewidziany jest zakup i instalacja systemów monitoringu**.
8. **Inwestycje dotyczące zewnętrznej infrastruktury technicznej oraz w zakresie dróg lokalnych (gminnych i powiatowych)** dopuszczalne będą jedynie w sytuacjach uzasadnionych spójnością realizowanej operacji, w tym brakiem możliwości osiągnięcia założonych rezultatów bez realizacji danego elementu. Wydatki na drogi lokalne mogą stanowić **maksymalnie 15% kosztów kwalifikowalnych projektu, a na pozostałą zewnętrzną infrastrukturę techniczną 25% kosztów kwalifikowalnych projektu**.

9. **Budowa nowych budynków**, co do zasady, **nie może być realizowana** w ramach tego Działania. **Wyjątek** stanowią projekty polegające na **odtworzeniu zabudowy zdegradowanej** w stopniu uniemożliwiającym jej regenerację/renowację (zastąpienie starego budynku nowym). W takim przypadku, wnioskodawca zobowiązany będzie do przedstawienia **wiarygodnych analiz potwierdzających**, iż stopień zdegradowania budynku uniemożliwia jego regenerację/renowację, w tym analiz potwierdzających efektywność kosztową takiego rozwiązania.
10. **Priorytetowo traktowane będą projekty:**
- generujące nowe miejsca pracy,
 - przyczyniające się do **poprawy efektywności energetycznej**,
 - zapewniające **kompleksowe rozwiązanie problemu obszaru zdegradowanego**,
 - wykazujące **jak największą komplementarność z inwestycjami współfinansowanymi z EFS, w szczególności z realizowanymi w ramach Działań: 9.2, 11.1, 11.2, 11.3,**
 - których całość lub elementy/moduły całości zostały **przygotowane w oparciu o formułę konkursu architektonicznego, architektoniczno-urbanistycznego lub urbanistycznego.**

Dziękuję za uwagę